

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.IX.30.174/2010/5. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Skultéti Zelma ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a Dr. Kovács Sándor Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen szállítmányozói díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságnál 8.G.41.673/2007. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.669/2009/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.669/2009/3. számú ítéletét a per főtárgya tekintetében hatályában fenntartja.

A másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi és az alperest mentesíti a felperes másodfokú perköltségének megfizetése alól.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati részperköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a perben nem álló GmbH. megrendelt az alperes kunhegyesi telephelyéről 2006. augusztus 21-én 10 órai felrakás mellett, 2006. augusztus 23-án 8 órai lerakással L D átvételi helyen történő teljesítéssel 2 db nagyméretű tartály szállítását. A lerakáshoz a darukat és a munkaerőt a megrendelő vállalta biztosítani.

Az alperes a felperes jogelődjétől az A Kft-től mint szállítmányozótól rendelte meg a szállítás lebonyolítását 1.540 Euro/db + 20 % ÁFA díjazás ellenében azzal, hogy a szállítás időpontját utóbb egyeztetik. A felperes jogelődje a fuvarozással a felperest bízta meg.

Az alperes szóban módosította a teljesítés időpontját úgy, hogy a felrakás időpontja 2006. augusztus 22-ére, a lerakásé pedig augusztus 23-ára módosult. A felperes ennek megfelelően adott megrendelést Sz I alfuvarozónak. Sz I a szükséges fuvarszközt 2006. április 23-án 9 és 11 órakor állította ki, a küldemény a lerakóhelyre 2006. augusztus 23-án este 21 óra 20 perckor érkezett meg. A lerakóhelyen lévő daruval a rakodást ekkor elvégezni nem lehetett, megfelelő rakodóeszközzel másnap 14 órára végezték el a munkát.

Az alperes 2006. augusztus 25-én bejelentette a felperes jogelődjének, hogy a késedelmes teljesítés miatt az osztrák megrendelő költséget számított fel, amelyet át kíván a felperesre hárítani. A felperes jogelődje nem ismerte el, hogy szerződésszegést követett el, ezért 2006. október 1.-i esedékességgel 1,023.792 Ft szállítási díjról számlát állított ki az alperessel szemben. Az alperes a számlát azzal küldte vissza, hogy az abban foglalt szállítmányozói díjjal szemben beszámítási kifogást kíván érvényesíteni.

Az A Kft. az alperessel szemben fennálló számlakövetelését a 2006. december 19-én kelt engedményezési szerződéssel a felperesre engedményezte.

A fizetési meghagyással indult, majd az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes elsődlegesen 3,696.000 Euro és annak 2006. október 7-étől járó 4,7 % LIBOR szerinti kamata, másodlagosan 1,023.797 Ft tőke és annak a fenti időponttól járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti kamata, valamint a perköltségek megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Egyrészt beszámítási kifogást terjesztett elő a követelt összeg erejéig, másrészt azzal védekezett, hogy a követelés idő előtti, a kiállított számla szabálytalan. A beszámítási kifogását a Ptk. 520. §-ának (1) bekezdésére alapította. Előadta, hogy a tartályoknak 2006. augusztus 23-án reggel 8 órára kellett megérkeznie a rendeltetési helyre, ehelyett a fuvarszköz késedelmes kiállítása miatt azok augusztus 23-án este 21 óra 20 percre érkeztek meg. Augusztus 23-án délután a megrendelő a rakodáshoz szükséges és korábban odatelepített nagy teljesítményű darukat leszerelte és elszállította, így a lerakódás azok visszaszállítása és ismételt felszerelése után csak augusztus 24-én történt meg. A megrendelő az alperesnek járó vételárat 3.856 Euro levonása után egyenlített ki. Állította, hogy a felperesi jogelőd szállítmányozóként őt nem tájékoztatta a késés tényleges mértékéről.

Az elsőfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 8.G.41.673/2007/21. számú ítéletében az alperes beszámítási kifogását alaptalannak ítélve az alperest a felperes javára 1,023.792 Ft tőkében, ennek 2006. október 2-től a kifizetés napjáig járó a Ptk. 301/A. §-a szerinti

késedelmi kamatában és 125.430 Ft perköltségben marasztalta, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezése folytán hozott 10.Gf.40.669/2009/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét pedig helybenhagyta, és az alperest a felperes javára 32.000 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban, hogy a perbeli tartályok szállítmányozására a felperesi jogelőd és az alperes között a Ptk. 514. §-ának (1) bekezdése szerinti szállítmányozási szerződés; a felperesi jogelőd és a felperes között a Ptk. 448. §-ának (1) bekezdése szerinti fuvarozási szerződés; a felperes és Sz I fuvarozó között a Ptk. 498. §-ának (1) bekezdése szerinti alfuvarozási szerződés jött létre. A felperesi jogelődöt a fuvarozási szerződés megkötése terhelte. Abból indult ki, hogy a perbeli esetben nem a küldeményben esett kár, ezért a felperesi jogelőd kárfelelősségére a Ptk. 521. §-ának (3) bekezdése az irányadó, miszerint eltérő rendelkezés hiányában a szállítmányozó perbeli felelősségére a bizomány szabályait kell alkalmazni, ezért azt kellett a bíróságoknak vizsgálni, hogy a felperesi jogelőd szállítmányozóként a szervezés, az ügyintézés, a fuvarozó vagy más közreműködő kiválasztása során úgy járt-e el ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes kérésére a szállítás időpontját többször módosították, végül a felrakás időpontját 2006. augusztus 22-ében, a lerakását pedig augusztus 23-án határozták meg, napszakban avagy órában történő megállapodás nélkül. A szállítóeszköz kiállítása a fuvarozó részéről késve történt, a rakomány azonban a vállalt napon 2006. augusztus 23-án a lerakodás helyére megérkezett, tehát a fuvarozás késedelme nem volt megállapítható.

Elfogadta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját avonatközásban, hogy a felperes jogelődjé a szállítmányozási szerződést egyébként is megfelelően teljesítette. A fuvareszköz kiállítása késedelmesen történt, emiatt azonban a szállítmányozót felelősség nem terheli, mivel nem maga végezte a fuvarozást. A Ptk. 520. §-ának (2) bekezdése szerint - az ott írt, a perben nem releváns kivételektől eltekintve - a fuvarozás körében bekövetkezett kárért a szállítmányozó felelősséggel nem tartozik.

Megítélése szerint az sem bizonyított, hogy a fuvarozó kiválasztásában a felperesi jogelőd gondatlanul járt el, a fuvareszköz vállalt időpontban történő kiállításának akadálya utóbb merült fel. A megbízót ért kárról a fuvarozót tájékoztatta, az igényérvényesítést vele szemben megkísérelte, így a Ptk. 517. §-ának (1) bekezdése szerinti eljárást sem mulasztotta el, a fuvarozó perlésére viszont az alperestől megbízást nem kapott.

Megállapította továbbá, hogy a felperes az együttműködési kötelezettségét sem sértette meg. Az alperes a fuvareszköz

késedelmes kiállításáról, annak okáról a felperesi jogelődtől megfelelő tájékoztatást kapott, emellett az alperes a kamionok vezetőivel közvetlen kapcsolatban állt, így az érkezés időpontja kalkulálható volt. Az alperes viszont a megrendelőt saját előadása szerint is erről csak augusztus 23-án délután tájékoztatta.

Megítélése szerint a felperesi jogelőd 2006. augusztus 29-ei levelében foglaltakat nem lehet a kárfelelősség elismeréseként minősíteni, csak a jó üzleti kapcsolatra tekintetre ismert el a felperes 400 Eurot kártérítés címén, ezt azonban az alperes nem fogadta el.

Végül megállapította, hogy a felperesi jogelőd által kiállított számla helyes volt, ez alapján az alperest fizetési kötelezettség terhelte.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett "új eljárás elrendelését" kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 516. §-ának (1) bekezdésében, 520. §-ának (1) bekezdésében, az 515. §-ának (1) bekezdésében, a 231. §-ának (1) és (2) bekezdésében, végül a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértésében jelölte meg.

Előadta, hogy a felperes jogelődje alvállalkozót vett igénybe S I fuvarozó személyében, aki késedelmesen állította ki a megrendelt fuvarszközt. Erről csak 2006. augusztus 23-án kapott értesítést, ekkor vált nyilvánvalóvá az alperes előtt, hogy e napon a megrendelő telephelyén a lerakodásra már nem kerül sor. Értesítette a GmbH-t a késedelemről, a megrendelő a bérelt darufejeket leszerelte és a bérbeadóhoz visszaszállította annak magas bérleti díja miatt. A rakodást a megérkezés időpontjában már a munkavédelmi előírások sem tették lehetővé. A másnapi lerakodással felmerült többletköltség a felperes szerződésszegésére vezethető vissza, ezért köteles az ezáltal felmerült kárt megtéríteni.

Sérelmezte annak megállapítását, hogy nem igazolta a Ptk. 515. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak a felperesi jogelőd részéről való megsértését. Előzőleg a felperesi jogelőd nem is értesítette őt arról, hogy más fuvarozót vesz igénybe a teljesítéshez. Augusztus 22-én - a felrakodás kikötött napján - nem értesítette egészen a gépkocsi kunhegyesi telephelyre történő megérkezéséig a késedelmes rakodásáról. A szállítmányozó és a fuvaros között nyilván nem volt megfelelő információáramlás.

A Ptk. 516. §-ának (1) bekezdése szerint a szállítmányozó igénybe veheti más személy közreműködését, vele azonban a megbízó nem kerül jogviszonyba, így az a tájékoztatás, amit az alperes augusztus 23-án délután kapott arról, hogy hol tartózkodnak a teherautók, nem

relevánsak, mivel korábbi értesítés a felperes részéről nem történt.

Ha a szállítmányozó a szervezés, az ügyintézés, a fuvarozó vagy más személy kiválasztása kapcsán nem úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható és ennek következtében éri valamilyen kár a megrendelőt a Ptk. 520. §-ának (1) bekezdése szerint e kárért a szállítványozó felelősséggel tartozik. Az pedig nem lehet vitás, hogy "szerződésszegés történt".

Állította, hogy a felperesi jogelőd az alperes fuvarozóval szembeni igényérvényesítési kötelezettségének nem tett eleget. A maga részéről közölte a kárt a felperesi jogelőddel, az a megállapítás pedig jogellenes, hogy perlési megbízást kellett volna adnia a felperesi jogelőd részére. Tekintve, hogy a fuvarozási szerződést a felperesi jogelőd a saját nevében kötötte, ilyen feljogosításra nem volt szüksége, a megbízó igényeit ennek hiányában is köteles lett volna akár perben is érvényesíteni.

Előadta, hogy a követelés idő előtti, mivel a helyes számla kiállítására nem került sor. A számla végösszegét kizárólag forintban tüntette fel a felperesi jogelőd. Az eljárás bíróságok az ezirányú kifogását elutasították, és ezzel megsértették a Ptk. 231. §-ában foglaltakat.

Sérelmezte a másodfokú perköltségben való marasztalását is tekintve, hogy a felperes a másodfokú eljárásban nem igényelt munkadíjat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

-.--

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a per főtárgya tekintetében alaptalannak, a felperes részére megítélt másodfokú perköltség tekintetében alaposnak találta.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a felperesi jogelőd felróható magatartásaként arra hivatkozott, hogy nem közölte vele más fuvarozó igénybevételeit.

Az alperes a korábbi eljárásokban nem vitatta, hogy közöttük és a felperesi jogelőd között szállítványozási szerződés jött létre és nem állította, hogy a felperesi jogelőd szállítványozóként egyúttal maga vállalta volna a fuvarozás elvégzését is.

A felülvizsgálat tárgya a másodfokú ítélet. Olyan tény, körülmény, vagy jogi álláspont ezért, amely a korábbi eljárásokban nem szerepelt a felülvizsgálati eljárásban nem hozható fel. A Legfelsőbb Bíróság ezért e kérdést érdemben nem vizsgálhatta.

A másodfokú bíróság az alperes szállítványozási díjban és kamataiban való marasztalásával jogszabálysértést nem követett el.

Egyetért a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság jogi álláspontjával, miszerint a felperesi jogelőd felelőssége szempontjából azt kellett vizsgálni, hogy a jogelőd szállítványozóként a szervezés, az ügyintézés, a fuvarozó vagy más közreműködő kiválasztása kapcsán úgy jár-e el, ahogy az az adott helyzetben elvárható.

E körben helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes jogelődje a fuvarozási szerződést az alperes igényeinek megfelelően, ahhoz igazodva kötötte meg, és a fuvarozó kiválasztása tekintetében sem terhelte gondatlanság. A fuvarozó kiválasztása időpontjában a szállítóeszközök rendelkezésre álltak, a kiszállítás késedelmét okozó körülmények utóbb merültek fel, nevezetesen a magyar-román határon hosszú ideig tartó várakozás akadályozta a fuvarszköz időben történő kiállítását.

Az alperes kívánságára a felrakodás és lerakodás időpontját több alkalommal módosították. A rakodás az alperes kunhegyesi telephelyén történt, így a fuvarszköz kiállításáról, a rakodás befejezéséről és a rakomány útnak indításáról az alperesnek minden külön értesítés nélkül közvetlen tapasztalata és tudomása volt, így a termék útba indításáról lehetősége volt haladéktalanul értesíteni a megrendelőjét. A szállítmány haladásáról nem vitásan rendszeres tájékoztatást kapott, így nagy valószínűséggel megállapítható volt az érkezés időpontja is. V L tanú, jelenleg az alperes dolgozója a 14. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt tanúvallomásaiban úgy nyilatkozott, hogy "a felrakodás pontos időpontjának meghatározása fuvarozó privilégiuma, a kiérkezés időpontja lényeges." Megállapítható volt, hogy a szerződésben augusztus 23-át jelölték meg a lerakodás napjául anélkül, hogy pontos időpontot - órát vagy akár napszakot - meghatároztak volna. Az alperes a fellebbezésének 4. oldalán ezt maga is elismerte, előadása szerint a túl-méretes szállítmány miatt ez nem is lett volna indokolt. A fuvarozó a szállítmányt a kikötött napon leszállította, augusztus 23-án 21 óra 20 perckor átadta, így késedelem a részéről nem volt megállapítható.

Az alperest ért kár bekövetkezését illetően utal rá a Legfelsőbb Bíróság, miszerint annak tudatában, hogy a rakodásra váró szállítmány útban van az alperes megrendelője leszerelte és elszállíttatta a rakodásra alkalmas darukat és másnap visszaszállította, majd felszereltette, az a saját gazdasági döntése volt, amelynek következményeit a felperesre áthárítani nem lehet. Kárként egyéb feltételek fennállása esetén is csak a bérleti díj-többlet tarthatott volna igényt, melynek összegét azonban az alperes nem jelölte meg. Az alperes egyébként 2007. április 23-án kelt levelében maga adta elő, hogy a daru leszerelése és elszállítása azért történt, mert azokat a megrendelője a kieső időben más munkahelyen foglalkoztatta.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperesi jogelőd a fuvarozóval szembeni igényérvényesítése körében sem követett el mulasztást. A fuvarozóval közölte az alperes kárigényét, amit a fuvarozó nem ismert el. Mivel fuvarozási késedelem nem volt megállapítható, a szállítmányozó - kifejezett megbízói utasítás nélkül - eleve eredménytelennek mutakozó per útján az igény saját költségére történő értékesítésére nem volt kötelezhető. Az alperes a Ptk. 517. §-ának (2) bekezdése szerint egyébként nem volt elzárva attól, hogy az igényét a fuvarozóval szemben közvetlenül érvényesítse.

A fent kifejtettekre tekintettel a Ptk. 520. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat nem sérti a jogerős ítélet.

Alaptalanul állította az alperes, hogy a felperesi jogelőd a számlát nem megfelelően állította ki. A csatolt számla kiállítása helyesen történt, ez alapján az alperes köteles lett volna teljesíteni. Az alperes a számlát maga sem annak hibái miatt küldte vissza a felperesi jogelődnek, hanem azért mert beszámítási kifogást kívánt vele szemben érvényesíteni. Utóbb azt sérelmezte, hogy az ÁFA nem forintban került meghatározásra, végül arra hivatkozott, hogy euróban kellett volna a számlát kiállítani. A számlából megállapítható, hogy a fizetendő összeget, a szállítási költséget és az ÁFA-t, a felperes euróban és forintban is megjelölte, a végösszeget csak forintban. Az, hogy a számla végösszege forintban volt megjelölve annyit jelentett, hogy a felperes nem követelhetette a tartozás egészének vagy egy részének euroban történő megfizetését.

Azt, hogy a forintban kiállított számlát is köteles volt egyébként kiegyenlíteni az eljáró bíróságok kellően megindokolták. A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, az hogy a kiállított számla alapján az alperesnek forintban kell teljesíteni, mindenben megfelel a Ptk. 231. §-ában foglaltaknak. Önmagában az, hogy az ár euro + 20 % ÁFA-ban került a megrendelésen meghatározásra, nem jelenti azt, hogy a Ptk. 231. §-ának (1) bekezdésétől eltérő kikötést tettek a felek, erre maga az alperes is csak az elsőfokú tárgyalás berekesztése előtt hivatkozott, mely nem felel meg a Ptk. 4. § (1) bekezdésében írt elvárásoknak. A Ptk. 231. §-a (2) bekezdésében foglaltak megsértését az alperes nem állította.

A fentiekre tekintettel az eljáró bíróságok jogsértés nélkül kötelezték az alperest a felperes szállítmányozási díjának megfizetésére.

Alapos a felülvizsgálati kérelem a felperes másodfokú perköltsége tekintetében. A felperes a másodfokú eljárásban semmiféle jogcselekményt nem végzett, fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be, a tárgyaláson nem jelent meg, így nem merült fel a másodfokú eljárásban olyan költsége, amelynek perköltségként való

megtérítésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint jogszerű igényt támaszthatna.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.669/2009/3. számú ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta. A (4) bekezdése szerint a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a már kifejtett indokok alapján az alperest a felperes másodfokú perköltségének megfizetése alól mentesítette.

Az alperes felülvizsgálati kérelme túlnyomórészt sikertelen volt, ezért a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati részperköltsége a 32/2003.(VIII.23.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában azzal, hogy a Legfelsőbb Bíróság az alperesnek a másodfokú perköltségben való pernyertességére tekintettel annak összegét 30.000 Ft-ban határozta meg.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. szeptember 28.

Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

(PBné)